

Amerikann Rusiyaya sanksiya ttbiq etmsinin sirri

AB Rusiyaya tzyiq gstrmkl beynlxalq balansda z gcn nmayi etdirmkdn lav, regionda v dnyada .Moskvann yerini zifltmy tla edir

Rusiya dnyann n qdrtli lklrindn olaraq hal-hazrda uzaqgrnlik edrk all v mdrik bir seimi snaqdan keirmlidir. Ukrayna v Krm hadislrin gr qrbn, xsusil d Amerikann tzyiqi il zlmi Moskva thdid v sanksiyalar hiss etmkddir. Bu, bir nv qrb v Amerikann rana qar sanksiyalara bnzyir. AB Rusiyaya tzyiq gstrmkl beynlxalq balansda z gcn nmayi etdirmkdn lav, regionda v dnyada Moskvann yerini zifltmy tla edir. SSR-nin paralanmasndan sonra Amerikann Avropa Birliyi il uzunmddtli strategiyas bu lknin dnya sviyysind gcn v mvqeini ziflntdi, indi d yeni bir paralanmadan asl qalb. SSR-dn ayrilm lklr, mstqil olsalar da, yen Rusiyaya meyillidirlr v nvi olaraq Moskva il strateji mkdal davam etdirirlr. Rusiya, Avropada olan sabiq mttfiqlri arasnda siyasi v mdni nfuzu yenidn brpa ed bilms d regionda mvcud olan digr mhm v qdrtli lklrl dostcasna mnasibtlri genilindir, .qrbn mntqni ial etmk n srnn v srtli hrktinin qarsna ala bilir

Siyasi mqsdlr

Amerikann dnyada azadlq, insan haqlar, domokratiya triflrinin genilmnsinin qarsnda mane olmu, boyun ymyn Rusiyann czalandrlmas bu lk vtndalarnn geni tbqlrinin hyat durumuna zrr vurur, Rusiya camisind dvlti dyidirmk, hazrk hakimiyetin simvolu olan siyasi .rhbriyi devirmk n etiraz hval-ruhiyysini thrik edir

qtisadi mqsdlr

Rusiyann Avropa bazarnda yerini tutmaq mqsdil onu Avropann qaz bazarnca xarmaq Moskvann xarici ticartini thdid edir. Aydnndr ki, bundan lav, sanksiyalarn prdsi arxasnda digr gizli mqsdlr d dayanr v bu mqsdlr he vaxt mediaya szmr. Bu gizli mqsdlrnd biri d Amerikann iqtisadi zifliyindn faydalanb Almaniyan iqtisadi gc qazanmas v nfuzunun .qarsn almaqdr

Amerikann dnyaya hegemonluq siyasti onun snayesini ziflndirdiyi, mxtilif yaltlrini maddi problemlrl zldirdiyi bir zamanda, Almaniya bu sahd inkiafda olmur. Amerikann xarici ticartind 2016-c ild 502 milyard dollar ksr v dvlt bdcisind mumi Daxili Mhsul (DM) istehsalnda 4,4 faiz ksr yarand surtd Almaniya btn bu meyarlarda uzun illr yaln msbt .inkiaf tcrb etmidir

Almaniyan Amerika snayesindn stnly qarllq ticart sistemind d zn gstrmidir (Almaniya avtomobil, elektron aparatlar v s. kimi texnoloji mhsullar Amerikya ixrac edir). stlik, investisiya sahsind d Amerikan stlmkddir. Almaniyan 2016-c ild AB-da qoyduu investisiya 255,5 milyard dollar olmur ki, bu rqm Amerikann Almaniya qoyduu investisiyadan (108,1 milyard dollar) iki df oxdur. Almaniya irktrinin Amerikadak blrinin .maliyy dvriysi d Amerikann Almaniya kompaniyalarnn maliyyt dvriyysini stlmidir

.Qeyd olunan iqtisadi msl Tramp v Merkel arasnda ixtilafn sbblrindn birin evrilmidir

NATO balarnn zirv grnd Trampn Almaniya barsind aqlamalar v onu NATO qarsnda hdliklrini yerin yetirmmkd ittiham etmsi, NATO-ya byk mbld borclu olmasn dil gtirmsi, hrbi xrclrin iki df artmasn istmsi, Paris razlamasndan xmas, srbst ticart metodu mvzusunda brk ixtilaf iki trf arasndak byk ixtilaflarn nmunlrinin aydn grnn siyahsdr.

Qarlıqlı olaraq Merkelin "Avropa Amerikaya mid etmmlidir", "z taleyini z hll etmmlidir" kimi aqlamalar da mediada byk ks-sda dourdu. Merkel mediann Almaniyann Avropann rhbri olmaq istmsi bard dediklrini inkar etmy alsa da Amerika medias Almaniyann Avropann .yeni rhbri olmaa tla etmsi bard xbrlr yaymaqdadr

Tramp, Almaniyann hcum xarakterli iqtisadi siyastlrini tnqid edir v Almaniya .avtomobillrinin idxalna byk maliyyat qoyaca il bu lkni thdid edir

Daxili istehsal dstklmk Amerikann Almaniya il qarlamak n yegan alti deyil. Amerikann Almaniya snayesindn stnlkrlindn biri d Amerikann ucuz enerji mnblrin linin atmasdr. Amerikallar hmi bunu yax drk edirlr ki, Amerikann neft v qaznn ixrac edilmsin qoyulan qadaann sas sbbi enerji thlksizliyini qorumaqdan lav, amerikal istehsaln ucuz enerji il .tmin etmkdir

Amerikada Henri Hub qaz yatanda tbii qazn qiymti iyul aynda MMBtu n 2,8 dollardan 3 dollara kimi olmur. Habluki, Almaniya srhdind MMBtu n Rusiya qaznn qiymti 4,98 dollar dyrind olmur. Amerikann daxilind yanacan ucuz olmas neft-kimya v metallurgiya .snayesi n bir imtiyaz hesab olunur

Tramp qrara almdr ki, Amerikada "ist qaz inqilab"nn kmyi il bu lkni enerji supergcn v n byk enerji ixracna evirsin. Qeyd edk ki, Amerikann enerji supergcn evrilmk potensial vardr. 2016-c ild Amerika gnd 8,6 milyon barel neft hasil etmidir, 2015-ci ild bu rqm hr gn n 4,12 milyon barel atrd. Qaz hasilat da tn 10 ild 40 faiz artmdr v Amerika 2013-c ild .Rusiyan gerid qoyaraq qaz hasilat zr birindi yerd dayand

Amerikann meye qaznn Avropa bazarnda dqiq qiymti yoxdur, lakin mtxssislrin dyrlndirmsi sasnda dqiq qiymti txmin etmk olar v demk olar ki, Amerikann maye qaznn .Avropada qiymti MMBtu n qiymti 8 dollardr, yaxud min kub metr n qiymti 256 dollardr

Bel nqr glir ki, Amerika kompaniyalar 2016-2017-ci illrd yeni bazarlar qazanmaq n z qazlarn zrrin satblar, yni Avropa bazarnda MMBtu n 6,5 dollar dyrind veribr. Rusiya qaznn Qrbi Avropada qiymti MMBtu n 3,96-dan 3,95- qdr olmur. 4,3 dollara qaz ixrac .etmk Rusiya n glirli hesab olunur

Rusiyan ucuz qazn Almaniya bazarndan xarmaq v Amerikann baha qazn onun yerin gtirmk Amerikann mnfi ticart balansn yaxladrmaqdan lav, Almaniyada snaye istehsalnn .bahalanas yaradr v Almaniya mhsullarinn rqbattini azaldr

stlik, Almaniyann enerji bazarn yava-yava l almaq Amerikann bu lkni xarici v mdafi siyastlrini nzart almasna kmk edir. bhsiz, lazmlan surtd Amerika Almaniyaya neft v qaz .vermsini tamamil ks d bilir

Amerikann enerji sahsind uuru bu lkni iqtisadiyyatn gclndirmkdnd lav, z xarici siyastlrini yeritmkn Vainqtona lverili rait yaradr. Bellikl d Amerika Rusiyaya, yaxud Almaniyaya, .habel, ran kimi dost saymad hr hans lky tzyiq etmk n bu imtiyazdan istifad edck

Maye qaz v ist neft ixracnn artmas il eyni zamanda amerikallar daha asanqla sanksiyalar ttbiq ed bilck, AB-ni d bu sanksiyalara qane ed bilck. 2000-ci ilin vllrind Vainqton Avropann rann neft ixracna sanksiyaya qane etmy tla ets d avropallar neftin qiymtinin artacandan qorxaraq bu sanksiyaya raz olmadlar. Lakin, 2011-ci ild Amerika daxili istehsaln artd v neft idxaln 3 df azaltd. Neft alnn azalmas Amerika neftinin Avropa bazarlarna axmasna sbb oldu v ran neftinin yerini tutdu. Bundan sonra Avropa lkri ran .neftin embarqo qoymaa raz oldu

Avropann mxalifti

Almaniyann Hamburq hrind G20 liderlrinin gr rivsind Yunker Amerika nmayndlril dand. Trampn Avropadan polad idxalna mhdudiyt qoymasna hiddtlnn Avropa Komissiyasnn

sdri mxbirlr dedi: "Tfrratlar aqlamram, lakin min olun ki, bir ne gn biz d buna qarql cavab
".vercyik

Yunkerin szlri ilk df olaraq Avropa Iklrinin ikinci dnya mharibsindn sonra n az 70 il
.boyunca onlarn sas mttfiqi v riki olmu bir lk il ixtilaflarn z xartd

Avropa dvltrinin Rusiyaya qar sanksiyalara raz olmamas, Rusiyaya gr deyil, z maraqlarna
grdir. Avropann Rusiya qazna brk ehtiyaclar vardr. Amerikann sanksiyalar Avropa Iklrinin
qaz tmini thksizliyini poza bilir. stlik, Amerikann sanksiyalar Hollandiyann Shell,
Avstiyann OMV, Almaniyann BASF kimi Rusiya qazn Almaniyaya trn qaz borusu layihsind
itirak edn byk Avropa irklrin d amil olur. Avropa dvltrinin daha byk narahatl Rusiyaya qar
yeni sanksiyalarn qanun rivsind qbul edilmsidir. nki bel olduqda sanksiyalar aradan
.qaldrlsa da qanunlar lv etmk asan olmur

mnb:lvqt